

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Шакало Л. С.

студентка

*Навчально-наукового інститут права та інноваційної освіти
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Науковий керівник: Горбалінський В. В.

кандидат юридичних наук,

*доцент кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Актуальність даного дослідження зумовлено тим, що на сьогодні в Україні здійснюються адміністративні правопорушення неповнолітніми, внаслідок чого настає адміністративна відповідальність. Але варто зауважити, що дана проблема завжди була актуальною, оскільки психіка та поведінка неповнолітніх зазнала за останнє десятиріччя незворотних змін: вони нічого не бояться, нічого не цінують, ні в що не вірять. Вони стають дедалі жорстокішими, а їхні правопорушення – моторошними. Такі явища негативно впливають на спроби України побудувати правову державу, що є лише декларативною метою, передбаченою в статті 1 Конституції України.

Питання адміністративної відповідальності неповнолітніх займалися вивченням такі науковці, як: К.С. Вельський, О.Л. Чернецький, Т.М. Іванова, А.В. Братусь, Л.Л. Савранчук, А.Т. Комзюк, В.О. Шамрай, Р.А. Калюжний, В.Б. Авер'янов, Л.В. Коваль, В.Ф. Опришко, М.М. Тищенко та інші.

Головний обов'язок будь-якого громадянина, в тому числі неповнолітнього – це дотримуватися законів і не здійснювати правопорушень, а також поважати права й законні інтереси інших осіб. Неповнолітній, як будь-який громадянин, несе юридичну відповідальність за свої дії перед державою та іншими людьми. Дана відповідальність залежить, зокрема, від тяжкості вчиненого правопорушення.

Відповідно до ст. 12 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), то вік, з досягненням якого виникає можливість притягнення до адміністративної відповідальності, визначений шістьнадцятьма роками, однак повне повноліття відповідно до цивільного законодавства України настає з 18 років (ст. 11 ЦК України). А відповідно до ст. 184 КУпАП, то зазначається, що у разі

вчинення суб'єктами адміністративних правопорушень до вказаного віку, то відповідальність будуть нести батьки [1].

На погляд К.С. Вельського, який зазначає, що для того, щоб поняття застосовувалось в суспільстві результативно, запам'ятовувалось людьми, ставало частково їх правосвідомості, йому необхідно дати визначення в законодавстві [2, с. 20]. Відсутність законодавчого визначення значення адміністративної відповідальності дає змогу дослідникам проводити запеклі суперечки щодо питань поняття, сутності та значення адміністративної відповідальності.

Щодо особливостей адміністративної відповідальності неповнолітніх, то з аналізу норм адміністративного законодавства можна віднести:

- цілі адміністративної відповідальності, що застосовується до неповнолітніх, значною мірою зумовлюють менший обсяг і ступінь позбавлення або обмеження прав і свобод неповнолітніх осіб у порівнянні з дорослими повнолітніми правопорушниками;

- до неповнолітніх не може застосовуватися така ж міра відповідальності, як і до дорослих повнолітніх правопорушників, прикладом може слугувати, адміністративний арешт, арешт з утриманням на гауптвахті.

Варто зазначити, що неповнолітній вік правопорушника є обставиною, що пом'якшує адміністративну відповідальність. Якщо під час вчинення адміністративного правопорушення шкода заподіяна неповнолітнім, який досяг шістнадцятирічного віку й має самостійні доходи, то суддя може прийняти рішення про самостійне відшкодування неповнолітнім завданої шкоди. Основним проблемним питанням у сфері адміністративної відповідальності неповнолітніх є види заходів впливу, що застосовуються до них за вчинення адміністративних правопорушень.

На думку Т.М. Іванової та А.В. Братусь, які вважають, що на мотивацію вчинків неповнолітніх значно впливають вікові особливості, до таких особливостей відносять: недостатній життєвий досвід; схильність до наслідування; вплив оточення на них, особливо дорослих осіб; бажання показати себе самостійним і намагання звільнитися від контролю та опіки зі сторони батьків; специфічне трактування таких понять, як сміливість, чесність, дружба; неправильна оцінка конкретних життєвих ситуацій; недостатній розвиток, а інколи й повна відсутність критичного ставлення до своїх вчинків, а також вчинків інших [3, с. 163]. Дійсно, скоєння адміністративного проступку неповнолітнім є обставиною, що пом'якшує відповідальність. Пояснюється це тим, що неповнолітні загалом не мають стійкої психіки, достатнього життєвого досвіду, навичок правочинної поведінки, не завжди усвідомлюють

шкоду від заподіяного, легко піддаються впливу інших осіб, особливо старших за віком, що часто стають організаторами або підбурювачами правопорушень.

Стосовно неповнолітніх у віці від шістнадцяти до вісімнадцяти років застосовуються передбачені Кодексом України про адміністративні правопорушення такі заходи впливу: зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення в потерпілого; попередження; догана або суворя догана; передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їхньою згодою, а також окремим громадянам на їхне прохання [4]. Попри те, що неповнолітні особи можуть вчиняти адміністративні проступки різного ступеня суспільної шкідливості, законодавець, керуючись гуманними міркуваннями, уважає за необхідне застосувати до них не заходи адміністративної відповідальності, а заходи впливу, зокрема зобов'язання привселюдно чи в іншій формі попросити вибачення в потерпілого. Даний захід застосовується в тих випадках, коли неповнолітній усвідомив неправомірність своєї поведінки, суспільну шкідливість вчиненого діяння та розкався в ньому. Публічність вибачення полягає в тому, що винуватий робить це в присутності інших осіб, а не лише в присутності потерпілих.

Суть попередження як заходу впливу полягає в тому, що орган адміністративної юрисдикції в усній формі від імені держави оголошує офіційний осуд та незадоволення поведінкою неповнолітнього, яка виражається у вчиненні адміністративного проступку невеликої суспільної шкідливості. Головною метою попередження є недопущення протиправної поведінки неповнолітнього в майбутньому.

Також доречно додати, що під час вчинення правопорушення, передбаченого в КУпАП, особа у віці від 16 до 18 років також не має чіткого розуміння суспільної шкідливості вчинюваного діяння. Саме у зв'язку з даним законодавством передбачена менш сувора адміністративна відповідальність для неповнолітніх.

Отже, підсумовуючи вищевикладене, то можна сказати, що адміністративне правопорушення – це не дрібниця, а шлях до скоєння правопорушення. А саме притягнення до адміністративної відповідальності неповнолітніх має ряд особливостей, котрі обумовлені, насамперед, їх віком і несформованою до кінця психікою та особистістю. Значення цих особливостей, насамперед, пов'язане з наявністю заходів впливу, що можуть застосовуватися до неповнолітніх у випадку вчинення ними адміністративних правопорушень.

Література:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс від 07.12.1984 № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. № 51. Ст. 1122.

2. Вельський К. С. Адміністративна відповідальність: генезис, основные признаки, структура. *Государство и право*. 1999. № 12. С. 20–25.

3. Іванова Т. М., Братусь А. В. Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*. 2015. № 2. С. 162–166.

4. Ткаля О. В. Особливості заходів адміністративного впливу, що застосовуються до неповнолітніх. *Новітні кримінально-правові дослідження*. 2016. С. 87–90.

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ ЯК ФАКТОР ПАДІННЯ РОЛІ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК У СУСПІЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ

Шурін А. В.

*аспірант кафедри кримінально-правових
та адміністративно-правових дисциплін
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Моніторингова місія Європейської конфедерації профспілок – Пан'європейської регіональної ради Міжнародної конфедерації профспілок на чолі з генеральним секретарем Лукою Вісентіні, негативно оцінила проекти реформування трудового законодавства в Україні. Профспілкові організації США, Австрії, Швеції, Грузії, Білорусі, Молдови, Киргизстану, Кенії, Гани, Тунісу, Албанії, Малайзії, Танзанії, Лівану та Сербії, в свою чергу солідарно виступали проти законопроектів № 2708 «Про працю» та № 2681 «Про профспілки».

Полеміка щодо статусу професійних спілок виникла, у тому числі, через положення закону № 2681, відповідно до якої майно профспілок та їх об'єднань, яке станом на 24 серпня 1991 року знаходилося у них в управлінні, володінні чи користуванні переходить у власність держави. Простіше кажучи – планувалось провести націоналізацію майна профспілок, що і викликало всплеск негативу й обурення в сторону цього законопроекту.